

KRAUZER ERNŐ

Az Intézkedéstaktika oktatásánál alkalmazott didaktikai módszer kiterjesztése a teljes rendőr tiszthelyettes képzésre

Bevezetés

1996 óta foglalkozom a rendőr tiszthelyettesek alap-, tanfolyami, szaktanfolyami és továbbképzésével, amely során az elmélet és a gyakorlat arányáról mind a szakma, mind az oktatók, mind az oktatásban részt vevők egyöntetű véleménye, hogy a gyakorlati foglalkozások óraszámát növelni kellene. Ahhoz, hogy a képzés a gyakorlatorientáltság irányába elmozduljon, viszonylagos állandóságra és kiszámíthatóságra van szükség. Egyrészt az intézményi rendszer stabilitása, másrészt a képzés teljes időtartama, harmadrészt a tanintézeti képzés és területi szakmai gyakorlat aránya, negyedrész pedig a tanév rendjében meghatározott nevelési-oktatási feladatok következetes betartása tekintetében. Természetesen az utóbbit jelentősen befolyásolhatja a rendkívüli helyzetek, az országban bekövetkező – például természeti – katasztrófák elleni védekezésben való részvétel. A képzés gyakorlatiasságának növelése és hatékonyabbá tétele tárgyában „A rendőr tiszthelyettes képzés oktatás-módszertani fejlesztése” címmel kutatás végzek. E tanulmányban a kutatás alaptéziseit és egyes eredményeit mutatom be. Ahhoz, hogy érzékeltetni tudjam a problémát, ismertetem a jelenlegi képzési rendszert, röviden bemutatom a történetét, valamint az általam elgondolt megoldási javaslatot.

A rendőr tiszthelyettesek képzése

A rendőrség tiszthelyettesi utánpótlásnak biztosítására a jelenlegi jogi szabályozás alapján szakmai oktatás és szakmai képzés keretén belül nyílik lehetőség. A szakmai oktatás jellemzően kétéves – előképzettség alapján másfél és egyéves is lehet – és iskolai rendszerű, melyet a Körmentdi Rendvédelmi Technikum és a Miskolci Rendvédelmi Technikum valósíthat meg, Határrendészeti rendőr, Közrendvédelmi rendőr, Közlekedési rendőr és Bűnügyi rendőr szakmairányokban. A szakmai képzés 10 hónapos és iskolarendszeren kívüli, melyet a két rendvédelmi technikum, illetve a Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központ Adyligeti és Szegedi Járórképző Tagozata hajthat végre, ahol Közbiztonsági rendőrfőnök, illetve Határrendészeti és útlevelkezelő rendőrfőnök szakképesítés szerezhető. A két képzési forma között az alapvető különbséget a résztvevők jogállása, a képzési idő és az eredményes vizsgát követően megszerzett végzettséggel betölthető beosztások jelentik. A rendőr tiszthelyettesek felkészítése – a különböző szolgálati feladatok ellátására – mind a két képzési formában tanintézeti elméleti és gyakorlati oktatásból, valamint a rendőri szerveknél végrehajtott szakmai gyakorlatból tevődik össze.

A rendőr tiszthelyettes képzés rövid történeti áttekintése

Ha áttekintjük a rendőr tiszthelyettes képzés időtartamát 1946-tól napjainkig, akkor azt látjuk, hogy folyamatos változáson ment át. Sok esetben a képzési idő nem a szakmai igények, hanem a fluktuáció gyors felszámolása érdekében lettek meghatározva¹. 1953-ban az egységes Belügyminisztérium létrehozásával lehetőség nyílt a tervszerű és megalapozott képzésre. Megkezdte működését Budapesten a középiskolai érettségire épülő, másfél

---

¹ Babus László: Tények és képek az iskola múltjából és jelenéből, Budapest, Budapesti Rendészeti Szakközépiskola, 2002.

Krauzer Ernő: Az Intézkedéstaktika oktatásánál alkalmazott didaktikai módszer kiterjesztése a teljes rendőr tiszthelyettes képzésre

év időtartamú Korvin Ottó Rendőrtisztviselői Bűnügyi Szakiskola, majd létrehozták az Alapfokú Rendőrképző Iskolát, amelynek képzési ideje 8 hónap lett, valamint az arra épülő Rendőrtisztviselő-képző Iskolát egyéves képzési idővel. 1957-ben elrendelték a BM Országos Rendőr-főkapitányság Alapfokú Rendőriskola felállítását Kistarcsán, és ezzel kezdetét vette a rendőrök iskolai rendszerű alapfokú szakképzése. Az iskola 3–6 hónapos tanfolyammal kezdte meg a képzést. A nagyarányú fluktuáció miatt kihelyezett gyorslejáró tanfolyamokon pótolták a hiányt, amely akadályozta a stabil iskolai rendszerű képzés kialakulását. Az 1962-től Kistarcsán működő iskola neve BM Alapfokú Rendőriskolára változott, és a képzési idő 7 hónapra nőtt. Az 1968-tól 1972-ig terjedő időszakban a rendőri alapfokú és a tisztviselői képzésben érdemi fejlődésként értékelhető, hogy egységesítették a tanintézetek oktatási alapidokumentumait. Egységesítették a képzés idejét is, mindkét iskolatípusban egy év lett. 1980-ban a Budapesten, Miskolcon és Szombathelyen működő Rendőrképző Iskolák a BM Rendőrtisztviselő-képző Iskola, a BM Tisztviselő-képző Iskola pedig a BM Kun Béla Zászlóképző Iskola nevet kapta. Az 1981-es tanévtől módosult a képzés időtartama is. A budapesti BM Rendőrtisztviselő-képző Iskola áttért a megosztott – 6,5 hónapos tanintézeti oktatás és az azt követő 3,5 hónapos gyakorló szolgálat – időtartamú képzésre, amelynek mind struktúrája, mind tartalma többször változott, azonban alapvetően 1992-ig érvényben maradt. 1989-ben az iskolai rendszerű rendőrtisztviselő-képzés időtartama 12 hónapra növekedett. 1990–1994 között a tízezres nagyságrendű fluktuációból eredő kiképzési problémákkal a Belügyminisztériumból kivált és az Országos Rendőr-főkapitányság alárendeltségébe kerülő rendőrtisztviselő-képző iskolák birkóztak meg. Ebben az átmeneti időszakban a megadott kereteken belül több különböző képzési forma működött egymás mellett. A kiképzetlenség csökkentésére a rendőrtisztviselő-képző iskolák irányításával a megyei rendőr-főkapitányságokon és a Rendőri Ezrednél kihelyezett tagozatok jöttek létre, és 1994-ig több ezer tisztviselő szerzett ilyen módon szakmai ismereteket.

1992-ben a Budapesti Rendőrtiszthelyettes-képző iskolában elsőként, majd 1993-ban Miskolcon is elindult az érettségire épülő kétéves képzés. 1993 augusztusában a Köznevelési törvény alapján megalapították a Budapesti és a Miskolci Rendőr Szakközépiskolát. A rendőr az Országos Képzési Jegyzékben szereplő államilag elismert szakmává vált. 1996-ban a létszámhiányra hivatkozással különböző alapfokú, 2x5 hónapos és egyéb tanfolyamok indultak külön engedéllyel a rendőri szerveknél, egészen 1998-ig. 2006-ban bevezették a kompetencia alapú moduláris szakképzést, amely alapján a rendőr megnevezésű szakképesítés mellett megjelent a kormányőr részsakképesítés és a kutyavezető rendőr ráépülés. 2008-ban a rendőr megnevezést a rendőr tiszthelyettes megnevezés váltotta, amely két elágazást tartalmazott. A határrendészeti rendőrt és a közrendvédelmi rendőrt, illetve a kormányőr részsakképesítés mellett megjelent az objektumőr-kísérő részsakképesítés, valamint továbbra is jelen volt a kutyavezető rendőr ráépülés. 2010-ben a moduláris vizsgáztatást a komplex vizsgáztatás váltotta fel, amely szerint a százalékos értékelési rendszer helyébe az ötfokozatú osztályozás lépett. A 2011-ben bevezetett módosítás alapján a rendőr tiszthelyettes képzésnek négy – bűnügyi rendőr, határrendészeti rendőr, közlekedési rendőr, közrendvédelmi rendőr – szakképesítés-elágazás mellett, három – csapatszolgálati járőrtárs, járőr, ór-járőrtárs – részsakképesítése és öt szakképesítés-ráépülése – baleseti helyszínelő, bűnügyi helyszínelő, fő határrendész, körzeti megbízott, okmányvizsgáló rendőr zászlós – lett.

2016. szeptember 1-jétől a magyar szakképzési rendszer jelentős módosításokon ment keresztül, aminek következtében a rendészeti szakközépiskolák rendészeti szakgimnáziumokká alakultak át. 2019-ben a szakképzés reformjaként megjelent Szakképzés 4.0², illetve a vonatkozó jogszabályok alapján 2020. július 1-jétől a megmaradó két rendőriskola technikummá

---

² Forrás: https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=1024:szakkepzes-40-strategia&catid=10&Itemid=319
Letöltés ideje: 2022.04.12.

Krauzer Ernő: Az Intézkedéstaktika oktatásánál alkalmazott didaktikai módszer kiterjesztése a teljes rendőr tiszthelyettes képzésre

alakult át – Körmen di Rendvédelmi Technikum és Miskolci Rendvédelmi Technikum –, amelyekben folytatódik az iskolai rendszerű rendőr tiszthelyettes képzés. Ez jellemzően kétéves, de a jelentkezők előképzettsége alapján lehet másfél és egyéves időtartalmú is.

A rendőr tiszthelyettesek képzése során oktatott tantárgyak

A rendőr tiszthelyettesek képzése – mind a szakmai oktatás (Közrendvédelmi rendőr³), mind a szakmai képzés (Közbiztonsági rendőrijárőr⁴) a tanintézetben az alábbi tantárgyakat tartalmazza, más-más óraszámban:

- Általános szolgálati ismeretek
- Társadalmi és kommunikációs ismeretek
- Rendvédelmi informatika
- Szakmai idegen nyelv
- Rendőri testnevelés
- Lőkiképzés
- Jogi alapismeretek (Alkotmányjogi, Közigazgatási, polgári, szabálysértési jogi, Büntetőjogi)
- Rendőrségi digitális alkalmazások (szövegszerkesztés, nyilvántartások, Robotzsaru)
- Rendészeti igazgatási ismeretek (Szabálysértési ismeretek, Fegyverrendészet)
- Büntetőjogi ismeretek
- Közrendvédelem
- Közlekedési ismeretek
- Határrendészeti ismeretek
- Rendőri intézkedések (Intézkedéstaktika)
- Csapatszolgálat

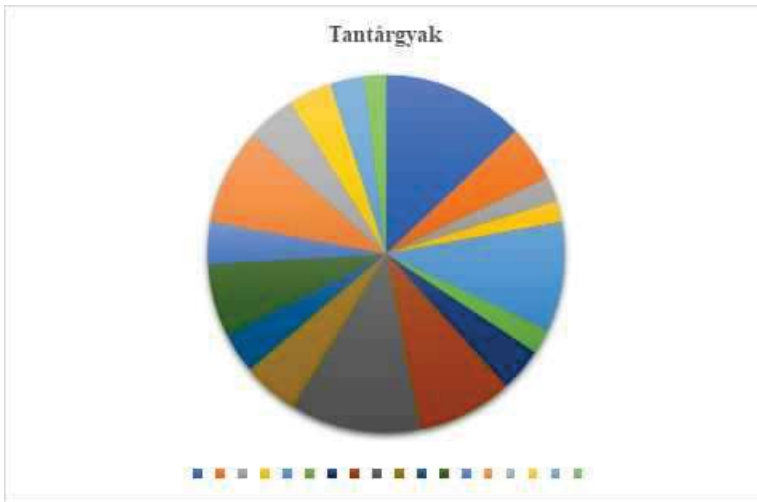
³ Forrás: https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_rendeszet_es_kozszolgalat_rendor_tiszthelyettes_2020pdf-1599124261627.pdf
Letöltés ideje: 2022.04.12.

⁴ Forrás: https://ilias.mrvt.hu/images/docs/kepzesek/szaktanf/kbj_20.pdf
Letöltés ideje: 2022.04.12.

– Bűnügyi ismeretek

A képzés során oktatott tantárgyak fontosságát alapvetően a tantárgyak óraszámai határozzák meg. Azonban nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy valamennyi tantárgy ismeretére szükség van ahhoz, hogy a képzésben részt vevő kiképzett legyen. Ezt úgy lehet a legjobban szemléltetni, ha rajzolunk egy kört, és abban tüntetjük fel a tantárgyakat (1. számú ábra). A körben valamennyi tantárgy megjelenik az óraszám alapján kisebb-nagyobb cikkely formájában. Ha a körből bármelyik tantárgyat (cikkelyt) kivesszük, akkor csonka, azaz hiányos lesz. Azt is fontos megállapítanunk, hogy a tantárgyak fontosságának besorolása az óraszámuk alapján elméleti megközelítés. Ugyanis, ha a rendőrnek az intézkedése során a kommunikációs készségeire lesz szüksége, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazását elkerülje, akkor abban a szituációban annak a tanult tantárgynak az ismeretei lesznek a legfontosabbak. Ha kényszerítő eszközt kell alkalmaznia, akkor annak a tantárgynak az ismeretei lesznek a legfontosabbak. Az eredményes és hatékony oktatás alappillére, hogy a tantárgyak között szoros kohézió legyen és egymásra épüljenek. Nem elég pusztán a tantárgyon belüli egyes tárgyköröknek – témáknak, ismereteknek – az egymásra épültsége. Fontos, hogy az egyes tantárgyak során elsajátítandó ismeretek ne egymástól elkülönítve, párhuzamosan legyenek oktatva, hanem tudatosan felépítve és logikus sorrendben kövessék egymást.

Krauzer Ernő: Az Intézkedéstaktika oktatásánál alkalmazott didaktikai módszer kiterjesztése a teljes rendőr tiszthelyettes képzésre

1. számú ábra

A jelenlegi oktatási struktúra szerint a tantárgyakat három csoportba sorolhatjuk. Az első csoportba azokat, amelyeket a többi tantárgytól függetlenül lehet oktatni, mert speciális szakmai ismereteket közvetítenek, és köztük nincs szükség egymásra épültségre (Általános szolgálati ismeretek, Rendőri testnevelés, Lőkiképzés, Csapat szolgálat). A második csoportba azokat, amelyek jogi (Jogi alapismeretek, Rendészeti igazgatási ismeretek, Büntetőjogi ismeretek), szakmai (Közrendvédelem, Közlekedési ismeretek, Határrendészeti ismeretek, Bűnügyi ismeretek) és az azokat támogató ismereteket (Társadalmi és kommunikációs ismeretek, Rendvédelmi informatika, Szakmai idegen nyelv, Rendőrségi digitális alkalmazások) tartalmaznak. Az első két csoport tantárgyait egymástól függetlenül és párhuzamosan oktatják. A harmadik csoportba tartozik a Rendőri intézkedések című tárgy, korábbi nevén az Intézkedéstaktika, amelynek alapvető feladata, hogy a többi tantárgy ismereteit szintetizálja. Az Intézkedéstaktika világít rá arra, hogy az első két csoportba tartozó tantárgyak ismeretei hogyan tartoznak össze, hogyan épülnek egymásra. Továbbá, hogy melyiket miért kell elsajátítani, és a tantárgy tartalma hogyan jelenik meg a rendőri

intézkedések gyakorlati végrehajtása során. Az Intézkedéstaktika oktatása során találkoznak először a tanulók a rendőri intézkedések valóságghú gyakorlati végrehajtásával, annak komplexitásával. Itt kaphatnak hiteles visszacsatolást a képességeikről, illetve az elsajátított kompetenciák – ismeretek, jártasságok, készségek – gyakorlati működtetéséről, az erősségeikről és a fejlesztendő területekről egyaránt, ezért ez meghatározó lehet az életükben, a pályafutásukban, karrierívükben. Ebből adódóan rendkívül körültekintően kell a foglalkozásokat megtartani. Különösen fontos a tanulók részére a pozitív visszacsatolás, a pozitív énkép erősítése és a pozitív élményekkel való gazdagodás. A tantárgyak háromszintű csoportosítását a 2. számú ábra tartalmazza.

2. számú ábra

Az Intézkedéstaktika oktatásánál alkalmazott didaktikai módszer

A Budapesti Rendőr Szakközépiskolában a 90'-es évek elejétől a gyakorlati foglalkozások növelése érdekében több kísérlet történt egyes tantárgyak ismereteinek ötvöztetésére. Ilyen volt a Közrendvédelmi ismeretek és a Rendőri testnevelés egyes tárgyköreiből való összevonása, illetve olyan szituációs gyakorlatok kidolgozása, amelyek a Közrendvédelmi ismeretek mellett tartalmaztak közlekedési helyzeteket, illetve szabálysértési és bűncse-

Krauzer Ernő: Az Intézkedéstaktika oktatásánál alkalmazott didaktikai módszer kiterjesztése a teljes rendőr tiszthelyettes képzésre

lekményi tényállásokat. Ezek a kezdeményezések vezettek az Intézkedéstaktika tantárgy és oktatás-módszertan kialakításához. Az Intézkedéstaktika először az 1997/1998-as tanévben a Közrendvédelmi ismeretek tantárgyon belül kapott helyet önálló tárgykörökben, majd az 1998/1999-es tanévtől önálló tantárgyként jelent meg a kétéves és a különböző – Járőrvezető, Körzeti megbízott, Bűnügyi nyomozó, Bűnügyi vizsgáló, Védelmi biztonsági – szaktanfolyami képzésekben⁵. Az Intézkedéstaktika tantárgy szintetizálta a többi tantárgy ismereteit valóság-hű (szolgálati öltözet, kényszerítő eszközök, szolgálati eszközök, szituációs helyiségek) rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtása során. Az általában 6–8 tanórás blokkokban zajló Intézkedéstaktika foglalkozásokon végrehajtott rendőri intézkedésekről videofelvétel készült, amelyeket a foglalkozások végén visszaneztek, analizáltak és értékelték, amihez külön módszertani útmutató készült. Az Intézkedéstaktika tantárgy oktatására külön csoportot állítottak föl. Ezeket a foglalkozásokat olyan tanárok oktatták, akik jártasak voltak a közrendvédelmi ismeretekben és a rendőri testnevelésben. Az Intézkedéstaktika foglalkozásokon a hiteles szituációk beállítása, analizálása és értékelése érdekében más tantárgyat oktató szaktanárok is részt vettek. A szaktanárok a foglalkozások alkalmával a saját tantárgyuk oktatásához is kaptak visszajelzést, hogy az átadott ismeretek hogyan realizálódnak a gyakorlatban, a tanulók mennyire képesek azokat előhívni és alkalmazni. Az Intézkedéstaktika foglalkozásokon alkalmazott eljárások – a rendőri intézkedések bemutatása egészben és részekre bontva, a rész- és az egész összeillesztésének gyakoroltatása, a hibajavítás, az önálló rendőri intézkedések végrehajtása, majd azt követően az analizálás, értékelés és dokumentálás – új oktatás-módszertant teremtettek. A hagyományos tantárgyak oktatása során markánsan megkülönböztetünk új ismereteket feldolgozó, ismerete-

---

⁵ Krauzer Ernő: Az Intézkedéstaktika mint oktatásmódszertan, a korszerű és gyakorlat-orientált képzés alapja. *Belügyi Szemle* 2019/7–8. szám. 79–115. o.

ket alkalmazó, ismereteket ismétlő és rendszerező, valamint ismereteket ellenőrző tanórátípusokat. Az Intézkedéstaktika tantárgynál alkalmazott órátípus elsősorban ismeretek alkalmazását jelenti, de a komplexitása miatt új ismeretek is megjelennek. Vagyis az ismeretek alkalmazása során, abból következően egy időben új ismeretek átadása is megtörténik.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásához rendelkezésre állt minden szükséges eszköz (szolgálati, kényyszerítő, gyakorló, szemléltető), védőfelszerelések (FIST MAN, RED MAN), szituációs helyiségek, munkafüzetek. A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtása során az intézkedést lefolytató tanulók pulzusát is mérték és dokumentálták. Ezzel a módszerrel a tanulók visszacsatolást kaptak a fiziológiai tulajdonságaikról, azon belül a szervezetük reagálásáról, a stressztűrő képességükről. Továbbá az oktatók ennek figyelembevételével tudták a különböző szituációs gyakorlatokat kialakítani. Az Intézkedéstaktika tantárgy SWOT elemzését a 3. számú ábra tartalmazza.

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
A tanintézeti gyakorlati képzés növelése	Az Intézkedéstaktikát oktatók kis létszáma
A gyakorlat centrikus szemlélet növelése	Az osztálylétszámok nagy létszáma
A képzés hatékonyságának növelése	Az osztálybontás hiánya
Az ismeretelsajátítás hatékonyabbá tétele	A szükséges tárgyi feltételek hiányosságai
Az ismeretbevésés hatékonyabbá tétele	A szükséges szituációs helyiségek hiányai
Az elsajátított ismeretek előhívásának hatékonyabbá tétele	Az Intézkedéstaktikát oktatók fejlesztésének hiánya
A tantárgyak közötti kohézió erősödése	A szaktanárok leterheltsége
A tantárgyak egymásra épültségének erősödése	Szaktanárok részvételének hiánya az Intézkedéstaktika foglalkozásokon
Az oktatók közötti kohézió erősödése	Az Intézkedéstaktikát oktatók rendszeres tapasztalatcseréjének hiánya
Az oktatók önképzésének erősödése	

Krauzer Ernő: Az Intézkedéstaktika oktatásánál alkalmazott didaktikai módszer kiterjesztése a teljes rendőr tiszthelyettes képzésre

A különböző tantárgyak összefüggéseinek megértése	Az Intézkedéstaktika oktatásához a szakma által is elfogadott, jóváhagyott mintataktikákat és intézkedéseket tartalmazó kiadvány hiánya
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
Nemzetközi jó gyakorlatok átültetése a képzésbe	Az OKJ-s képzések átalakítása, a képzés struktúrájának változtatása
A hazai állami oktatásban alkalmazott jó gyakorlatok átültetése a képzésbe	A képzés idejének csökkenése
A civil felnőttképzésben alkalmazott jó gyakorlatok átültetése a képzésbe	A tanintézeti gyakorlati képzés csökkenése
Pályázati lehetőségek figyelése a tárgyi feltételek fejlesztéséhez, a képzés korszerűsítéséhez	A képzésbe jelentkezők számának csökkenése, kevesebb osztály indítása, kevesebb oktató alkalmazása
A pályaorientációs képzések erősítése, modernizálása, a tárgyi feltételek bővítése	Az Intézkedéstaktika óraszámának csökkenése
A pályaorientációs képzésben oktatók továbbképzése	
A rendőri hivatás népszerűsítése a fiatalok körében, figyelemmel a generációs szokásokra	Az Intézkedéstaktika tantárgy oktatásának megszüntetése

3. számú ábra

Az Intézkedéstaktika tantárgy oktatása során lehetőség nyílik a tanulók fejlődését figyelemmel kísérni, illetve személyre szabott fejlesztéseket végrehajtani. A teljesség igénye érdekében meg kell említeni, hogy ezeken a foglalkozásokon közrendvédelmi tartalmú intézkedéstaktika oktatása történt, amely a közterületi járőrszolgálatra készítette fel a tanulókat. A 2000-es évek elejétől a Budapesti Rendészeti Szakközépiskolában a tantárgy neve Intézkedés-módszertanra változott, és megjelent a bűnügyi intézke-

déstaktika oktatása is, amely módszertanát tekintve megegyezett a közrendvédelmi intézkedéstaktikával, de a tartalma tekintetében a bűnügyi feladatok ellátására készítette fel a tanulókat. Ez a képzési forma 2008-tól az Adyligeti Rendészeti Szakközépiskolában teljesedett ki, ahol Oktató Bázis II. megnevezéssel külön bűnügyi szituációs helyiségeket alakítottak ki (magánlakás, kocsmá, kihallgató iroda, felismerésre bemutatás gyakorlására alkalmas helyiség).

Természetesen Intézkedéstaktikai képzés a rendészeti szakközépiskolákon kívül más oktatási intézményekben és rendőri szerveknél is folyt. Ezek közül a teljesség igénye nélkül kiemelkedett az ORFK Rendészeti Szervek Kiképző Központjában a 90-es évek elejétől folytatott Intézkedéstaktikai képzések, illetve a 90-es évek végétől a Nemzetközi Oktatási Központ által megtartott taktikai, intézkedés- és lélektaktikai tréningek.

Nemzetközi kitekintés

A kutatásom során a rendőr tiszthelyettes képzésre vonatkozólag kérdőíves felmérést végeztem külföldi országokban adatgyűjtés céljából, mely során öt ország – Franciaország, Horvátország, Lengyelország, Románia és Szlovénia – hat rendőriskoláját, illetve további 16 ország – Ausztria, Belgium, Csehország, Egyesült Királyság, Észtország, Hollandia, Lettország, Litvánia, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Svájc, Szerbia, Szlovákia és Ukrajna – rendőrségét kerestem meg. A külföldi rendőriskoláktól beérkezett adatokból és információkból külön tanulmányt készítettem és publikáltam a Belügyi Szemlében⁶. A 16 megkeresett országból mindösszesen 4 ország rendőrsége küldte vissza a kérdőívet. Összeségében megállapítható, hogy a rendőr tiszthelyettes képzés során sok a hasonlóság, különösen a képzés struktúrája, az alkalmazott didaktikai módszerek, az

---

⁶ Krauzer Ernő: Didactic methods used in police training in some foreign countries. Belügyi Szemle 2021/69. különszám. 8-25. o.

Krauzer Ernő: Az Intézkedéstaktika oktatásánál alkalmazott didaktikai módszer kiterjesztése a teljes rendőr tiszthelyettes képzésre

osztálylétszámok és a képzési idő tekintetében. Szinte mindenhol oktatnak szituációs gyakorlatokat a rendőri munka minél könnyebb elsajátítása érdekében. Többé-kevésbé elégedettek a meglévő oktatói létszámmal és az oktatás hatékony megtartásához szükséges eszközök és feltételek rendelkezésre állásával.

Az Intézkedéstaktika oktatásánál alkalmazott oktatás-módszertan kiterjesztése a teljes képzésre

A gyakorlati tudásra számtalan példát tudunk mondani, amelyeket nem elméleti ismeretek alapján sajátítottunk el, hanem autodidakta módon, kizárólag gyakorlat útján. Ilyen például, amikor meglátogatjuk a barátainkat, akiknél már jártunk korábban, és a helyszín képi formában történő elraktározásával bármikor könnyedén vissza tudjuk idézni azt. Nem kell tudnunk a pontos címet – irányítószámot, utcanevet, de még házszámot sem –, és mégis könnyedén odatalálunk, mert megismerjük a házat, lépcsőházat. Ha könyvből kell megtanulnunk létesítmények címét, kizárólag elméleti ismeretek alapján, akkor azt idővel el fogjuk felejteni, hacsak nem tudjuk valamihez kötni, csatolni, esetleg képalkotás formájában. Az elméleti ismereteket, amelyeket nem gyakorlunk rendszeresen, illetve nem ültetjük át a gyakorlatba, nincs mihez hozzárendelni, idővel el fogjuk felejteni őket. Ilyenek az elvont fogalmak, bonyolult meghatározások, definíciók. A rendőrségi fogdatszolgálatot kizárólag a szabályzatból megtanulni önmagában is nehéz, a megtanult ismereteket alkalmazni pedig még nehezebb. Azonban ha a fogdatszolgálatot a gyakorlatban mutatjuk be, lényegesen könnyebb megtanulni és bevésni, majd előhívni az ismereteket. Ha a ruházatátvizsgálást csak elméletben tanítjuk meg – elrejtési módok, veszélyes eszközök, ruházatátvizsgálás szisztémája – és nem gyakoroltatjuk, nem szemléltetjük, akkor nagy valószínűséggel az első alkalommal történő végrehajtás nem lesz tökéletes.

Az Intézkedéstaktika oktatása során alkalmazott didaktikai módszer lényege, hogy a többi tantárgy oktatása során elsajátított elméleti ismereteket (például Közrendvédelem, Jogi ismeretek) és gyakorlati cselekvéseket (Rendőri testnevelés, Lőkiképzés) átülteti a gyakorlatba, és azokat komplex módon közvetíti. Ez a módszertan nem csak az oktatásban tölt be meghatározó szerepet több mint két évtizede, hanem a szakmai vizsgáztatások szerves részévé is vált, ezzel is igazolva szükségességét, létjogosultságát. A tanintézeti képzésben a gyakorlatorientáltság növelése, a képzés korszerűbbé és hatékonyabbá tétele érdekében szükséges az Intézkedéstaktika tantárgynál alkalmazott didaktikai módszert a teljes képzésre kiterjeszteni. Ez alól kivételt jelentenek azok az ismeretek, amelyeket önállóan kell oktatni, mert nem csatolhatók más ismeretekhez (például Általános szolgálati ismeretek, Csapatszolgálat), illetve azok, amelyek megalapozzák a rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtását (Rendőri testnevelés, Lőkiképzés). Ahhoz, hogy ezt elérjük, át kell alakítani az oktatást, a hagyományos tantárgyi felosztás helyett az oktatott ismereteket másképpen kell strukturálni. A szolgálati feladatok ellátását, illetve a rendőri intézkedéseket modellezni kell, az azokhoz tartozó ismereteket modulokba kell besorolni. A modulokat (néhány kivétellel) egymásra kell építeni. A modulok – a teljesség igénye nélkül – az alábbiak lehetnek:

- *Szolgálati ismeretek modul*
- *Rendőri testnevelés modul*
- *Lőkiképzési modul*
- *Csapatszolgálati modul*
- *Alaptaktikák modul*
  - Szolgálati fellépés módja
  - Alaptaktikák
  - Felvilágosítás adás, kérés
  - Segítségnyújtás
  - Ruházat-, csomag-, járműátvizsgálás

Krauzer Ernő: Az Intézkedéstaktika oktatásánál alkalmazott didaktikai módszer kiterjesztése a teljes rendőr tiszthelyettes képzésre

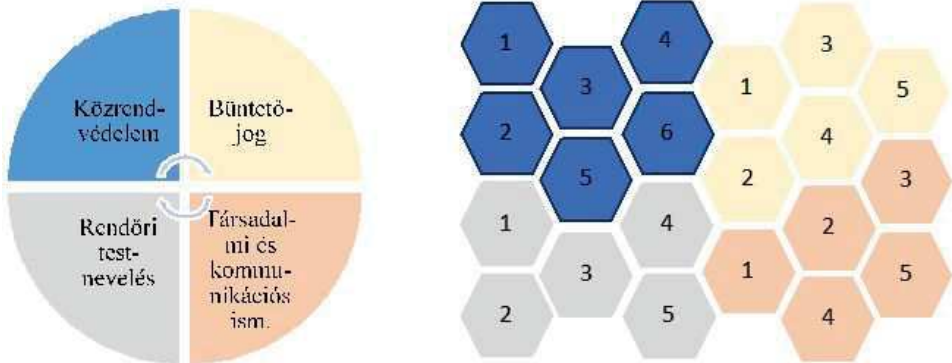
- Igazoltatás
- *Közlekedési modul*
  - Gépjármű megállítása
  - Gépjárműbe történő beültetés
  - Kísérés végrehajtása
  - Intézkedés közlekedési baleset helyszínén
- *Szabálysértési modul*
  - Intézkedés szabálysértés esetén (gyakori szabálysértések)
- *Bűncselekmény modul*
  - Intézkedés bűncselekmény esetén (gyakori bűncselekmények)
- *Magánlakás modul*
  - Intézkedés halálesetnél
  - Intézkedés családi botrány esetén
  - Intézkedés csendháborítás esetén
- *Biztonsági intézkedés modul*
- *Elővezetés modul*
- *Előállítás modul*
- *Elfogás modul*
- *Fogdaszolgálati modul*
- *Körzeti megbízotti modul*

Az Intézkedéstaktika oktatásánál alkalmazott didaktikai módszer jelentősen segíti a tanítási-tanulási folyamatokat. Az ismeretek gyakorlatba történő azonnali átültetése, különösen képalkotás formájában rendkívül hatékonyan tudja támogatni azok átadását, bevéését és előhívását. Az Intézkedéstaktika oktatása során alkalmazott didaktikai módszert hívhatjuk komplex oktatási módszernek, amely szélesítheti, bővítheti a szakirodalomban megtalálható⁷ oktatási módszertanokat.

---

⁷ Nánási Miklós: Pedagógia. Tankönyvkiadó. Budapest, 1977. és Nagy Sándor: Az oktatás folyamata és módszerei. Volos Bt. Budapest, 1993.

A jelenlegi képzési rendszerben a tantárgyak, illetve a tantárgyak tárgyköreinek kapcsolatát a 4. számú ábra szemlélteti négy tantárgyon keresztül.

4. számú ábra

Az új oktatási modellben a tantárgyak ismereteinek oktatását szintén a négy tantárgyon keresztül az 5. számú ábra mutatja be.

5. számú ábra

Krauzer Ernő: Az Intézkedéstaktika oktatásánál alkalmazott didaktikai módszer kiterjesztése a teljes rendőr tiszthelyettes képzésre

Összegzés

A komplex oktatási módszer bevezetésével a hagyományos tantárgyi struktúra – néhány kivétellel – megszűnne, és az ismeretek az egyes modulokban kerülnének oktatásra. Ez többoldalú jelentős változást eredményezne:

- paradigmaváltást az oktatásban,
- új oktatási kultúra kialakulását,
- új oktatásszervezési szemlélet kialakítását,
- új oktatási szemlélet kialakítását,
- új tanulási szemlélet kialakítását,
- új oktatási modell kidolgozását,
- új oktatás-módszertan, komplex oktatási módszer kiterjesztését,
- új oktatási dokumentumok kialakítását,
- új szisztéma szerinti órarendtervezést,
- új szisztéma szerint a tanárok óraelosztásának tervezését.

A kutatásom során végzett kvalitatív és kvantitatív kutatási módszerek – a rendőrképzés történeti áttekintése, oktatási dokumentációk elemzése, kérdőíves felmérés és strukturált interjúk felvétele – alapján megjelenik az igény a gyakorlatorientáltság növelésére, az okos eszközök széleskörű bevonására és az Intézkedéstaktika tantárgynál alkalmazott didaktikai módszer teljes képzésre történő kiterjesztésére. A komplex oktatási módszer bevezetése előtt célszerű próbaoktatást tartani. Kijelölni egy osztályt, ahol az ismeretek átadása a komplex oktatási módszer szerint, modulokban történik. Az oktatást szervezők, oktatók és tanulók véleményének figyelembevételével lehet továbblépni, a szükséges korrekciókat elvégezni a teljes áttérés előtt.